

Er produksjon av tannleger til lager en god idé SSB?

Da jeg i 1984 startet i privatpraksis kom jeg til et kontor der tannlegen hadde vært fremtidsrettet nok til å ansette en tannpleier. Fordelingen var ett tannlegeårsverk til et halvt tannpleierårsverk. Årene gikk, flere pasienter strømmet til men tannhelsen ble samtidig bedre, og i 2010 var vi tre tannleger og to tannpleiere. De tre tannlegene kunne hatt mer å gjøre. Som tannleger. I dag er vi to tannleger og to tannpleiere. Jeg ser ikke bort ifra at det om noen år vil være to tannpleiere og én tannlege.

Ja, det er snakk om en sentrumspraksis i Oslo, men hovedforklaringen er bedret tannhelse i befolkningen. Byen øker tross alt med ti tusen innbyggere årlig. Når skal vi ta debatten om behovet for tannhelsepersonell i Norge?

«Er SSB på ville veier?» skrev jeg i et debattinnlegg i Dagbladet i sommer. Resultat: Øredøvende taushet. Jeg kan forstå dette. Tannlegeforeningen har i mange år uttrykt bekymring for rekrutteringen av tannleger til distrikts-Norge. Foreningen husker også svikten i søkning forrige gang temaet «gryende overproduksjon av tannleger» ble kringkastet tidlig på 1980-tallet. Man må være varsom. Politikerne synes sikkert at det er greit med litt overproduk-

sjon, noe som kan presse prisen ned både overfor pasientene og hos arbeidsgivende fylker. Departementene har lenge slitt med den samme geografiske fordelingsproblematikken, og føler åpenbart ikke noe behov for å gripe inn.

Statistisk sentralbyrå (SSB) beskriver imidlertid behovet for tannleger som stort frem mot 2035. Dette, samtidig som de slår fast at tannhelsen er i fortsatt bedring.

Fra fylkene rapporteres det i dag om rikelig med søkere, selv til vikariater. Tannlegeforeningen registrerer et økt konfliktnivå i privat sektor, noe som kan tyde på at «hestene bites». Årene har gitt oss flere spesialiteter som kanskje kan levere bedre kvalitet enn allmennpraktikerne på noen områder. Tannpleierne er betydelig flere enn de var i 1984, og de har i tillegg bachelorgrad etter tre års studier.

Hva tilsier at SSB kan ha rett?

Flere kvinner i tannlegeyrket kan innebære behov for flere yrkesutøvere som følge av småbarnsfravær.

Norges befolkning kommer til å øke med en million i løpet av relativt få år. Men; hvor mange av nykommerne vil ha tannhelseproblemer?

Andelen av tannlegepensjonister vil øke betraktelig. Men; med tannpleiere og bedret tannhelse – hvor mange av disse skal erstattes?

Folk beholder tennene sine gjennom hele livet. Ja, og i en del år fremover vil dagens 50–60-åringer, i likhet med de som er enda eldre, ha et behandlingsbehov. Men; når menneskene blir riktig gamle så vil det sannsynligvis også i fremtiden være begrenset hva helsen deres tillater av tannbehandling.

Og; hva vil kreves av behandling i 2035 på de som i dag er 40 år og yngre?

Likevel hevder SSB at tannlegebehovet vil bli stort, og i dag er det utdanningskapasitet til cirka 1 000 i femårs-løpet for studenter i Norge og utlandet. Til et arbeidsmarked der det i dag er ca. 4 500 tannlegeårsverk.

Som et utspill til debatt gjentar jeg gjerne fra Dagblad-innlegget: Hvem ville lagt seg under kniven til en kirurg som har vært borte fra praksis i tre år etter gjennomført utdanning?

Er produksjon av tannleger til lager en god idé SSB?

*Carl Christian Blich
carl.christian@stomapro.no*